

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmæ Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De auaritia scientiæ. Cap. XIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46161](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46161)

lud Psal. Nunquid & panē poterit nobis dare, aut parare mensam in deserto? In Filiū peccat, dum sapientiā eius deridet, iuxta illud Prou. 15. Stultus deridet disciplinā patris sui. Sapiētia Christi fuit, paupertatē diuitiis præponere, & molestias delictis. Vnde ad Heb. 12. legitur de ipso, quod proposito sibi gaudio sustinuit crucē. Super quē locū dicit Aug. Omnia terrena bona contempnit homo Christus, vt contemnenda mōstraret. Omnia mala terrena sustinuit quæ sustinēda præcipiebat, vt nec in illis quæreretur felicitas, nec in istis timeretur infelicitas. Et istā sapiētiā deridet proprietarius. In Spiritū sanctū peccat, quia qui de bonitate Dei male sentit, dū credit quod si seruerit Deo ad ei⁹ voluntatē, ipse debeat pmittere eū mori fame. Aliter etiā peccat cōtra Spiritū sanctum: quia facit cōtra charitatē quæ Spiritū sanctum est, & quia mentitur Spiritū sancto, & sicut ostensum est prius.

¶ *Quod religio maximè persequi debeat.*

hoc vitium.

Ad vltimum notandum est, quod religio maximè deberet persequi vitium istud. Primo quia detrahīt fundamentum religionis, quod est paupertas. Hoc fundamentum posuit filius Dei, quādo doctrinā à paupertate inchoauit, dicens, Mat. 5. Beati pauperes, &c. matrem etiā religionis, iugulat & suffocat, quæ similitudine est paupertas. Etiam pacem aufert, quæ totum bonum est religionis forum. ¶ Vnde super illud, Pax super Israël, dicit glossa, Vno verbo omne bonum dixit, Seneca. Quietissimè viuerent homines, si hæc duo pronomina tollerentur, meum & tuum.

De auaritia scientiæ.

CAP. XIII.

Vltimo loco inter species auaritiæ quæ pertinet ad ministerios ecclesiæ Dei, dicendū est de auaritia scientiæ, quæ videtur deterior esse quàm auaritia pecuniæ. ¶ Duodecim verò sunt per quæ potest ostendi, quod valde detestabilis sit auaritia ista. ¶ Primum est hoc, quod scriptura in multis locis monet, vt cōmunicemus scientiā nostrā aliis. Prou. 5 sic legitur: Deriuentur fontes tui foras, & in plateis aquas tuas diuide. Eccl. 11. Mane semina semen tuū, & in vespere non cesset manus tua. Et Eccl. 29. Quod habes in manu, ciba ceteros. In manu habet homo quæ operi implet, vel qui habet ad manū, vel in prōptu. Talis enim multo amplius proficeret in docēdo qui bene sciret ea quæ doceret, & qui eā opere impleret. ¶ Secundum est, quod etiā natura & consuetudo idē suadet nobis: quia sol & alia corpora luminosa lumine suū omnibus cōmunicāt, quantū virtus eorū se extēdit, nisi aliquā re interposita prohibeantur. Consuetudo etiam habet vt

homi
lumen
cande
est ille
tjum
absq
si largi
possi
uitias,
cetero
spiritu
rales v
vnum
quia h
mento
to. Est
porell
ab eis
tur, nō
lioratu
& auar
Aug. in
dū hab
¶ Qui
est, val
putant
fames,
sempe
subuen
pretio
vbi di
frume
electo
xtern
riali a
vocati
ne ind
num, q
hoc ad
tes. Vn
mosyn
homi

homines adinvicem lumen gratis comunicet. Inauditum est lumen exhiberi venale. Et miser valde reputaretur, qui lumē candelæ suæ candelis aliorum nollet cōmunicare. Cui similis est ille qui lumē sapientiæ non vult aliis communicare. ¶ Tertium est, q̄ ille qui scientiam habet, potest esse largus de ea absque suo detrimento, qui diuitias terrenas habet, non est mirū si largus est de eis, quia eas largiri non potest, nisi eas desinat possidere. Vnde Boët. in lib. de Consol. O angustas inopēsq; diuitias, quas nec habere totas pluribus licet, & ad quēlibet sine caterorū paupertate nō veniūt. In hoc habet præminentiam spirituales diuitiæ, q̄ in largitate non minuūtur, quum corporales vel imminuūtur, vel omnino desinunt haberi. Hoc etiam vnum est in quo attēditur similitudo spiritus nostri ad Deum: quia sicut illē bona sua largitur absq; perditione vel detrimento, ita spiritus noster bona sua cōmunicat absq; detrimento. Est etiā quoddā bonū spirituale, scilicet summū bonū, quod potest simul totū à multis haberi. Et quanto plus habetur, tātō ab eis melius habetur. ¶ Quartum est hoc, q̄ dum scientia datur, nō solum non amittitur, imō etiā augetur, radicitur, & melioratur. Vnde Sapiens: Scientia distributa recipit incrementū. & avarū dedignatur possessorem: nisi publicetur, elabitur. Et Aug. in lib. de doctrina Christ. Omnis res quæ dādo nō deficit, dū habetur & non datur, nondū habetur quomodo habēda est. ¶ Quintum est hoc, q̄ eleemosyna de ipsa facta valde preciosa est, valde necessaria deo & proximo. Vnde sicut valde miser reputandus esset ille qui in tempore in quo est magna caristia & fames, haberet thesaurū, q̄ diminui nō posset, sed ex largitione semper cresceret, si pauperes permitteret mori fame, & eis non subveniret: sic valde miser est qui de sciētia suā avarus est. Quā pretiosum donū sit sciētia vel verbū diuinū, innuitur Zach. 9. vbi dicitur, Quid est bonum eius, & quid est pulchrum eius, nisi frumentū electorū, & vinum germinans virgines? Frumentum electorum dicitur frumentum verbi diuini, quo electi ad regnū æternū vescuntur. Vnde quasi cibus regius est. Frumento materiali amplius vescuntur reprobi, quā electi. Frumentum autē vocatur illa pars scripturæ quæ propter sui difficultatē fractione indiget: vinū autē germinās virgines, dicitur, verbum diuinum, quod virginales, & castas generat affectiones. Et dicitur hoc ad differentiā vini materialis, quod luxuriosas reddit mētes. Vnde Prou. 20. Luxuriosa res est vinū. Quā vtilis sit eleemosyna ista proximo, insinuat Sen. dicēs: Nō minus piū est do-

cere animæ scientiâ, quàm corpori dare escam. Et Aug. Non est magnū pascere ventres morituros? sed magnū est pascere animas in æternum victuras. Et Greg. Maius miraculū est verbo consolationis peccatorem conuertere, quàm carnem mortuam suscitare. Deo etiam honorificū est. Vnde Tobie 12 Opera Dei reuelare honorificum est. ¶ Sextum est, q̄ ille qui largus est de scientia, benedicitur ab hominibus. Vnde Eccl. 31. Splendidum in panibus benedicent labia iustorū. Et in futuro benedicetur a Deo, quū dicetur ei: Fuge serue bone & fidelis, &c. Math. 23. ¶ Septimum est hoc, q̄ scientia quæ est in homine avaro, est quasi perdita. Vnde Eccl. 41. Sapiētia abscondita & thesaurus inuisus, quæ utilitas in vtriusq;? Et Hier. Bona abscondita in ore clauso, quasi oppositiones epularum circūpositæ sepulchro. Itē Eccl. 20. Melior est qui abscondit stultitiam suam, quàm qui abscondit sapiētiam suam. Vnde benedicitur sapiētiam meliorem esse perditam in avaro, quàm pecuniam: quia pecuniam potest auarus in morte pauperibus erogare, quod de scientia tunc fieri non potest. ¶ Octauum est hoc, q̄ non solum inutilis est scientia in homine avaro, imò etiam noxia est ei. Scaturit enim vermibus, sicut legitur Exod. 16. Vnus vermis procedens ex scientia. Vnde Apost. 1. ad Cor. 8. Scientia inflat. Aliis est inuidia, aliis indignatio. Vnde Eccl. 1. In multa sapientia multa indignatio: & qui addit scientiam, addit dolorē. ¶ Nonum est, q̄ ad literam interdū auarus amittit in præsentem scientiam suam. Vnde Mat. 25. Omni habenti dabitur, & abundabit, & ei qui nō habet, & quod videtur habere auferetur ab eo. Super quem locū dicit Gl. Habenti studiū verbi erogandi, dabitur gratia super gratiam. Et alia Gl. Multi naturaliter sapientes & acuti, si sunt desides perdunt bonū. Et in eo. cap. iubet Dñs talentum tolli, & dari ei qui habet x. talenta. ¶ Decimum est, q̄ talis odibilis est hominibus. Vnde Prov. 21. Qui abscondit frumenta in tempore necessitatis, maledicetur in populis: benedictio autem super caput venditiū. ¶ Undecimum est, q̄ iniuriosus est proximo. Vnde Be. Rem profectō proximi retines, si donis sciētiæ & eloquiæ ab ornatus, verbū bonū quod posset prodesse multis, inutili, in dānabili silentio ligas. Certe maledictus, qui frumēta abscondit in populis. ¶ Duodecimum est, q̄ ipse est valde damnosus Deo. Quia sicut dicit beatus Ber. Modica semētis detractio, modicum est messis detrimentum. Vnde sicuti agricolis facti maius damnum ille qui furatur semē eorū, quàm si aliam rem furaretur, quia non solum aufert eis semen, sed etiam & fructum

qui debuit exire à semine: sic multum damnificat Deum, qui semen diuini verbi quod seminare debuit, inutiliter abscondit.

¶ *De prædicatoribus sibi solum viuere eligentibus.*

Et nota, q̄ illi qui officio prædicationis idonei esse possunt, & tamen sibi solum viuere eligunt, licet ex bona intentione faciãt, & timore Dei, scilicet vt cū puriori conscientia Deo viuant, multum timendum videtur esse eò q̄ ille seruus qui pecuniam sibi commissam abscondit in sudario, vocatus est à Domino seruus nequã. In sudario puritas conscientia intelligitur. In sudario ergo talentũ abscondit, qui amore puritatis conscientia, officium prædicationis deserit. Et dicit Glo. super illũ locum, In sudario pecuniã reponit, qui ad prædicandum idoneus, officium prædicationis suscipere renuit, vel susceptũ non bene gerit. Ad idem pertinet, quod dicit Greg. Qui scientia & virtute prædici secessum speculationis appetunt, tot animarũ rei sunt, quot animab⁹ in publicũ prodeũdo prodesse potuerũt. Tales, vt quidã dixit, ligant sibi pedes & manus, ne Deus possit ex eis se iuuare. Vnde timere possunt illud Mart. 23. Ligatis manibus & pedibus mittite eũ in tenebras exteriores. Et Mat. 25. Inutile seruũ eicite in tenebras, &c. Iracundiã enim inutilis sustinebit, vt legitur Prou. 14. Ista tamẽ ex illo intelligẽda nõ sunt, qui tanta infirmitatis est, q̄ nõ videt salutem suam in mũdo. Ad quod videtur pertinere illud quod dicit Dominus: Quid prodest homini, si totũ mundũ lucretur, & detrimentũ sui faciat: Marc. 8.

De peccato lusorum, & de his que faciunt ad eius detestationem.

C. A. P. XV.

Vltimo loco inter species auaritiã dicemus de peccato lusorũ, quia frequẽter in lusoribus est peccatum cupiditatis vel auaritiã. Et primo ponemus ea quæ possunt facere ad detestationem huius peccati, deinde aliquid tangemus de his qui miscẽt se lusoribus, & de his qui locãt eis necessaria ad ludũ, & de his qui permittunt eos ludere in domibus suis. ¶ Quinq; viderõ sunt quæ possunt facere ad detestationem huius peccati.

De xv. peccata que circa ludum accidere possunt.

PRIMO potest facere ad hoc multitudo & magnitudo peccatorũ quæ in ludo accidit. Possunt verò ibi accidere xv. peccata. ¶ Primũ est cupiditas quæ est radix omniũ malorum. Nec est ibi quæcunq; cupiditas, sed rapina. Vult enim spoliare proximum suũ rebus ipsius. ¶ Secũdũ peccatũ est proditio: vult enim spoliare illũ cũ quo comedit & bibit. ¶ Tertiũ est immiserordia. ¶ Vellet enim spoliare ipsum, si posset camisa & braccis: